

Історія Чорноморської Флоти

Ст. Пл. Скоб Андрій Демидович

Лютий 2008

Зміст

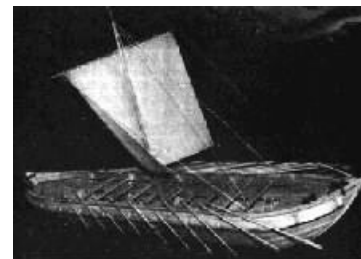
Вступ.....	3
Початки Чорноморської Флоти.....	3
Кримська Війна.....	4
Революція над Кораблем ‘Потемкином’.....	6
Перші і Другі Світові Війни.....	7
Розділення Флоти	8
Поза 2000 року.....	11
Бібліографія.....	13

Вступ

Очевидно, історія українських моряків і Чорноморської Флоти є дуже довга. Вона мала початки із козацькими чайками понад тисячу літ тому, і сьогодні має десять баз і понад 120 кораблів. Мій намір є подати тільки коротке представлення до її історії та сьогоденні події. У цій праці, буду покривати головні події, включаючи створення офіційної флоти, Кримську Війну, Революцію на кораблі “Потемкин”, і Першій та Другій Світові Війни. Велика частина праці теж буде покривати теперішній час, коли перший раз Чорноморська Флота стала виключно під Українським проводом.

Початки Чорноморської Флоти

Перші українські морські діяльності починалися в Середніх Віках, коли Запорозькі Козаки нападали на Оттоманську Імперію біля Дніпра, Південного Буга, та Чорного Моря. Козаки уживали чайки, озброєні із портативними гарматами, які часто перемінювали до субмарини. Ці примитивні субмарини були перші такі судни в історії. Незважаючи на ці морські успіхи, козаки ніколи не мали постійну флоту або морські порти.

A MODEL OF THE COSSACK CHAYKA

Князь Григорій Потемкин

Чорноморська Флота була заснована 13 травня, 1783 в Севастополі в Кримі під Князем Григорієм Потемкином. Впродовж сотними роками, Крим належав до Оттоманської імперії. Оттомани призначували місцевих Татарських Ханів панувати над Кримом. Це дратувало російське королівство, вперше, бо Татари часто боролися із Українцями та Росіянами які жили зараз за Кримською границею. А друге, і важніше, Крим також символізував контролю над Чорним Морем, та доступ до Середземного моря (Mediterranean Sea) і інших тепловодних портів.

Остаточо, Крим був важний економічний та військово-політичних центр. Кінцем, в 1783 році, Катерина II, тодішня королева Росії, приєднала Крим до Росії. Російський генерал який провадив анекцію цієї землі був Григорій Потемкин. За це він був іменований “Светлейший Князь Тавричеський” (Prince of Tauride) – Тавричана це стародавнє ім’я Криму. Тому що князь це успішно виконав, Катерина дала йому керувати Крим, і він почав його розбудовувати.

Перші вояки які таборували на місці де тепер стоїть Севастополь були Федот Клокчев і його ескадрон. Це місце офіцерам сподобалося, і в травні, Князь Потемкин розпочав будову нового міста та військового порту, і його назвав Севастополь. Вони також зразу почали будувати нову флоту, яку він назвав (чи ви можете вгадати?)... Чорноморську Флоту. За парок років, ця флота мала дванадцять величезних лінокорів (battleships), двадцять менших фрігатів, та 13,500 моряків.

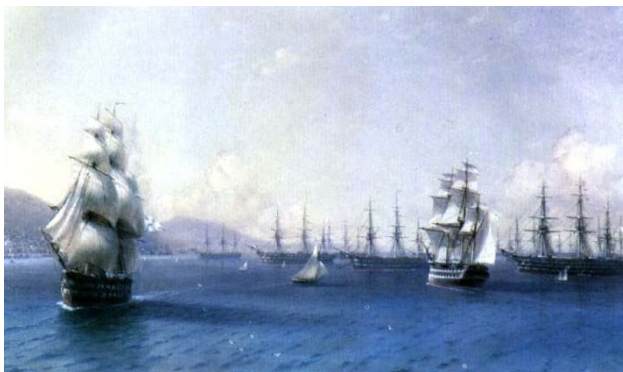
В році 1787, Катерина II приїхала від Москви щоб побачити її нову здобич, і написала, “Це надбання означає кінець Татарського страху...Це знання утішає мене, і сьогодні коли засипляю, бачу з моїма очима, що це [анексія Криму] була найкорисніша частина моєї імперії.”

Очевидно, ця перемога не була спокійна або мирна, і Оттомани розпочали війну. Понад чотири роки боротьби, і після пароважних російських морських перемог, Турки нарешті піддалися і були примусені офіційно передати Крим до Росії. Але це не було остатній раз що ці два народи сперечалися.

Карта України і Севастополя

Кримська Війна

Чорноморська Флота з початку Кримської Війни

Війна почалася в 1853 році спочатку з релігійних причин. Також, політичні та економічні напруги, які існували і погіршувалися роками, грали велику роль. В цьому часі, Росія мала більше моряків ніж яка-небудь країна в світі, і тільки Британію мала більше число кораблів. Країни в Західній Європі поважали Чорноморську Флоту, але також були заздрісні; Британія найбільше з усіх. Один приклад Британської ненавості: в Лондонському Договорі 1840 року, недозволено Російським кораблям перепливати Босфоровську Протоку (ця протока є вступ до Середземного моря). Отже, ‘динаміт’ існував, тільки потрібно було сірника.

Причина страждань і смерті, іронічно, було Церква Народження в Бетлегемі, що в тому часі було під проводом Оттоманів. В 1852 році, Французи переконали Турків, щоб вони передали опіку цієї церкви від Греко-Православної Церкви до Римо-Католицької Церкви. Російський Король Микола I, офіційний охоронець Православного народу, неуспішно вимагав щоб Турки віддали цю опіку. Коли це не сталося, він опанував Молдову – яка тоді була під проводом Оттоманської Імперії. Британія і Франція скоро приїхали до допомоги Туркам, злякані що Росія би могла мати владу над Істанбулом і важливий водний переїзд від Середземного Моря до Чорноморського Моря.

Бій під Синопом

Війна почалася в Жовтні, але перша велика боротьба відбулася щойно в 30-ого Листопада: Бій під Синопом. Навіть що 266 Російських моряків загинули, більшість із пошкодження було на стороні Оттоманів. Понад 3,000 Оттоманських солдатів загинули, більшість флоти знищено, і віце-адмірал Осман Паш був взятий в полон. Але війна тільки починалася. Британська та Французька флота з'явилася в Чорному Морі день перед Різдвом, і вимагали щоб Росія забрала ціле військо від Туреччини. Очевидно Росія не погоджувалася, і офіційно Британія і Франція заявили війну проти Росії в Травні 1854-го року.

Карта Сінопа, Туреччини, та Чорного моря

Боротись в Балтійських та Білих морях, в Данубі і Кавказі, навіть в далекій Камчатці. Але більшість боротьби було в Криму і в Чорному Морі. В кінці 1854-го року, великий батальйон Британських та Французьких вояків наступали в Балаклаві, біля Севастополя, яка була дім Чорноморської флоти. Росіяни пробували

Напад Легкого Загону

загородити вхід гаваня (block the harbor mouth) і почалась довга облога (siege). В тому самому часі багато боротьби тривало навколо Криму, включаючи напад Легкого Загону (Charge of the Light Brigade) біля Балаклави, який поет Лорд Алфред Тенісон зробив славним із словами "Forward, the Light Brigade! Charge for the guns!" he said. Into the valley of Death rode the six hundred."

Обидва боки загубили багато вояків – білше через різні хвороби ніж через боротьбу – і війна перетворилася в безвихідне становище (stalemate). Ця облога тривала понад рік, аж в кінці Севастополь пропав. Цар Микола I помер в 1855 році, і новий цар, Александер II, бачив що більшість Чорноморської флоти була знищена, і нарід в дома вже змучився воювати. Договір Парижу, підписано 18-го Березня 1856, офіційно скінчило Кримську Війну. Цей договір дуже покарав Росію. Вона більш не могла мати Чорноморську Флоту, будьяке військо в Крими, або будувати морські бази. Теж Росія стратила її території біля Бесарабії і важний кавалок землі коло в'їзду Дануби. За 14 літ, Росія відкинула цей договір, і знова почала розбудовувати її морське військо над Чорним Морем.

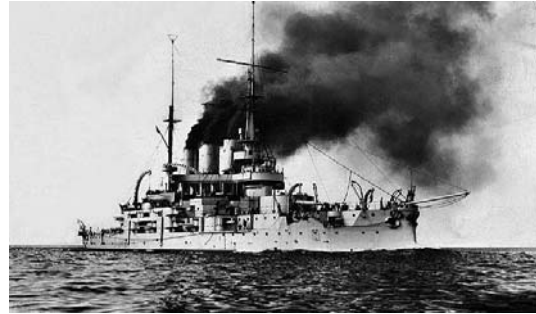
Карта Криму і Балаклави

Револуція над Кораблем ‘Потемкином’ – Зерна Російської Револуції

Корабель Потемкин був збудований в 1898 року в Ніколаївському верфю (shipyard). Очевидно що найславніший корабель в історії Чорноморської Флоти був названий в імені свого засновника. Але теж, іронічно, цей корабель був символом безладдя і майже знищення флоти.

В 1905, цар ще панував над Росією, але із продовженням економічних труднощів, багато людей були готові на урядову зміну. Одна з головних секретних політичних організацій була Центральна Комісія Соціальної Демократичної Організації. Ця комісія, з ідеєю щоб почати повстання народу проти царя в Росії, плянувала одночасне повстання на всіх кораблях в якийсь неозначений день в осині. Але, в тому часі корабель Потемкин був біля Тендрівського Острівця на тренування, і солдати не знали про цей план. Отже, відбулося передчасне повстання на кораблі дня 14-го Червня.

Вугілля вже диміло роками, але ситуація вибухнула через їжу. Пан перший (другий в команді) надавав кару проти паровиків які не хотіли їсти гниле м'ясо яке мало личинки (maggots) в ньому. Він зібрав моряків на налуді, і наказав щоби його офіцери зав'язали їх. Другі моряки думали що зараз буде розстрілювання, і почалося повстання. Всі диталі про цю подію не є знані, але ця битва символізувала перші насіння повстання пролетаря і Російської Револуції, яка відбулася 12 літ пізніше. Теж, це повстання було заславлена кіном “Корабель Потемкин” або “Bronenosets Potyomkin” яке зфільмував Сергій Айнштейн в 1925р.

Корабель Потемкин

Афіш вихваляючи Корабля Потемкина

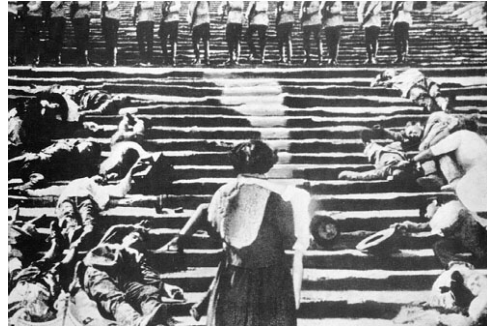
Капітана Євгена Голікова, Пан перший Іполіт Гіліаровський, та медичного офіцера який посвідчував що їжа була їстівна. Другі офіцери були заарештовані. Тільки один моряк загинув в битві, Григорій Вакуленчук.

В той самий вечір, корабель Потемкин приїхав до Одеси із червоним прапором. Вони приїхали до хаосу і непокоєння, бо теж був страйк через ціле місто. Був розподіл і замішання межі моряками та працівниками, і репрезентати Одеської Соціальної Демократичної Організації не могли переконати щоби моряки разом працювали з працівниками.

На 16-ого Червня, похорон Вакуленчика перемінився на політичну демонстрацію. Урядові кавалеристи (cavalry) почали стріляти на демонстраторів, і почались бійки в місті, де багато людей згинули. Наступний вечір, моряки з

Бунтівники забили семеро із вісімнадцять офіцерів, включаючи

Потемкина стрілили дві оболонки на частини міста де штаб царського війська був базований. Уряд вислав військово підкріплення щоб стримати безладдя, і примусив щоб Потемкин або здався або був затоплений. Два кораблі були вислані, але не стрілили на корабля Потемкина, і дозволили щоб корабель відїждав. Один корабель – ‘Григорій Победоносець’ навіть з’єднався з Потемкином.

Славна дія в кінці “Корабель Потемкин”
в яку працівники розстріляні

На жаль кінець історії не було добре для моряків. Корабель переприв до Рومунії, звідки вони просили всіх Європейських країн за поміч і єдність у боротьбі проти царського уряду. Але Румунські владники не згодилися; і навіть не дозволяли щоб їжі і постачання (supplies) були зведені до корабля. То саме сталося в Кримському порті Феодосії два дні пізніше. В кінці, корабель знова приплив до Румунії, де моряки віддали корабель до влади. Ті моряки які вернулися до Росії були забиті або послані до в’язниці. Багато лишилися в Румунії або розселилися в Аргентині.

Але це не значить що цей розділ скінчився марно. Ні, це тільки був початок, перші сторінки, до перемінювання світу 12 літ пізніше.

Перші і Другі Світові Війни – Слабі Часи

Спочатку Першої Світової Війни, Чорноморська Флота мала вісім лінокорів (battleships), одну бригаду крейсерів (cruisers), одну дивізію руйнівників (destroyers), одну бригаду гідро-крейсерів (hydrocruisers), і багато інших кораблів. Теж, були більше ніж 36,000 моряків. Але гірші часи скоро надійшли, і це було найсильніше що флота була на наступних сорок літ.

В цей сам час, Російський уряд був в хаосі, і те саме було в морським-військом. В Грудні 1917р, Українська Морсько-Військова Рада і Український Флотський Генеральний Штат були засновані в Києві, і обидва були очолені Капітаном Юрієм Покровським. Теж, Відділ Морських Справ був створений, яким правили Д. Антонович і М. Білинський. Кораблі підношували червоні, царські, чорні (anarchist), та Українські прапори, залежуючи до вірності корабля, і українське національне почуття зросталося між моряками. Спесифічно, крейсер *Пам’ять Меркурія* і руйнівник *Завідний* проголосили себе Українськими кораблями і в Січні 1918р воювали для Українських сил в Одесі проти Большевиків. Білинський організував офіційне підвищення Українського прапору на всіх кораблях Чорноморської Флоти в 29-ого Квітня 1918р в четверті годині. З цієї причини, наш курінь відкриває кожний Морський Табір в четверті годині. На жаль, Німецькі сили приїхали наступний день, перемогли флоту, і захопили контролю Севастополя і Чорноморської Флоти. День 11-ого Листопада, Німці віддали дуже зменшену Флоту назад до Гетманської Влади.

Здивуватися що 75 років перед Першою Світовою Війною, Чорноморська Флота була одна з найбільших і найсильніших флотів в світі; а в 1921р, тільки мала флота лишилася - дві руйнівники (destroyers) і п’ять провадовні кораблі (escort vessels). В наступних 15 роках, уряд додавав до флоти, але Сталін забивав або кидав до в’язниці більшість морських офіцерів і командирів в 1938р. З початком

Другої Світової Війни, Флота побільшилася – один лінкор, шість крейсери, сімнадцять руйнівників, понад 600 літаків, і багато інших кораблів.

Але проблеми були безперестанку для флоти під час війни. Перше, не помагаю що Німецькі сили вигравали над землею, і за те могли знищити багато з Чорноморських портів. Отже, флота мусіла уживати порти в Кавказі – Туапсе, Поти, і Батуми – які не були готові для флоти або для кораблів такого великого розміру. Теж моряки були мало навчені в стратегії оборони. Наприклад, вони знали як зробити мінове заграження (minefield barrier), але не уміли його пересунути або обїздити.

Карта Чорного моря і Кавказькі порти

Коли Німці просувалися в Кавказі, Чорноморська Флота секретно приїхала зізаду їхньої риси в Новоросійськ, і відважно проти них боролись. Але, Німецька “Луфтвафа” була за сильна і знищила більшість з флоти впродовж війни. Було аж в 1950-их роках, коли флота знова могла розбудуватися.

Пам'ятник героям Чорноморських моряків які воювали в Другі Світові Війні

1991 – 2000 – Багато Нових Урядів, а тільки Одна Флота

Державний Герб Військово-Морської
Сили України

Перед 1991, дім Чорноморської Флоти все було в Севастополі, портовне місто в Криму. Це ніколи не було дилема, а мудре стратегічне місце, бо Флота мала швидкий доступ до Середземного Моря. Але, коли СССР розпалося в 1991, ця 'Російська' Флота тепер була базована на чужу землю. Гірше ще, було моряків від обидва України та Росії між кораблями (within boats and commanding between boats). Гордість, народність, та тотожність нагло стали ніжні, делікатні справи, і ніхто не хотів щоби другий бийшов сильнішим. Наприклад, в Липні 1992, фрегат СКР-112 втік від тренування, заявивися себе Український корабель, підніс Український прапор, і відплив до Одеси. Москва кликала це

заколот (mutiny), і кораблі ще вірні до Росії пробали вдарити і злопити її. Але, СКР-112 дістались до Крим без шкоди. Україна заявила що вона буде затримати корабля, і не буде обжаловувати їхню команду. На відповідь, Адмірал Ігор Касатанов заявляв що Українці були пірати, і грозив схопити решта флоти і передати її під Російським прапором.

В дійсність, Український уряд хотів кормити національний гордість і не хотів щоб їхний пануючий сусід задирав її в цей вчасний вразливий період. На противну сторону, Україна теж не мала гроші, засоби, або потреби на такої велечезної флоти. Росія хотіла затримати якусь силу в Чорного Моря, воліючись на 'особисту' землю, навіть як би то було символічна, а не страгатична, база. Це було визначне в договірках, де здавалося що не дбали про кораблів або постачання. На приклад, офіційний інвентар кораблів не був створений аж багато пізніше, і число кораблів мінялося від 300 аж до 635. Також, число моряків в Чорноморської Флоти оцінювали від 47,000 до 70,000 осіб.

Найважніше в переговорах були властність Севастополя і Криму. Крим, історично південний півострів України, був перенаселиний в останніх століттях із більшістю Росіянами. В 1954, Нікіта Хрущев передав Крим назад до України як дарунок щоби зазначити 300 ліття об'єднення між Україною і Росією. В тому часі, це справді не мало вартости бо Україна, Крим, і Росія були під тою самою владою. Але, це мало величезну важливість після 1991р, бо багато організації в підтримці Росії кликали за Кримське відокремлення (secession) від України і приєднання до Росії.

Нікіта Хрущев

Проблеми між України і Росії офіціно почали в січні 1992, коли Українські Міністри Штати і Оборони проголосили що Чорноморська Флота все була і все буде члену України. Україна тільки би втратила то що вона ніколи не мала – ядерні кораблі (nuclear vessels) які мали стати члени з'єднані сили Співдружність Незалежних Штатів (CIS – Commonwealth of Independent States). Звичайно, Росія

сварилася, і проголосила що ціла флота і місто Севастополь, де флота базована, належалося до неї.

В Квітні, міжнародна напруженість чахнулася коли Президент Кравчук повідомляв створення Української Військово-Морської Флоти, яка буде базована в Криму. Російський Президент Єлцин відповів до цієї новини, наказавши щоби Чорноморська Флота піднесла прапор Св. Андрія - новий офіційний прапор Російської Морської Флоти. В той сам час що Російські кораблі здійснювали ці накази, шенотіли що Українські міліції приїжджали із Києва нападати над Чорноморських спорудів. Російські флотські коменданти вислали мілітару поліцію і зброєні авто до вулицей Севастополя щоб обороняти бази. Українські міліції ніколи не стборилися, але приїхало важлива державна делегація щоб передбрати Чорноморську Флоту. Дімітрі Павлічко, провідник Української Комісії Міжкрайових Справ, виголосив, “Дивитимусь на це в формальних справ, заява Єлціна ставить нас в стан війни. Флота є властність України.”

Вдячно, президенти України і Росії могли разом співчувати, і в Переговори Ялти (Yalta Summit) в Серпні 1992, вони погоджувалися ділитися флоту і порти на три роки. На жаль, не було багато спокій в тих трох роках. В Березні 1993, Український Міністер Оборони виказав, “Російське Міністерство Оборони постійно ігнорувало двобічні згоди Чорноморської Флоти, і постійно перекручує інтерпретації головні прінципи які були створенні в Ялти...” Вони теж обвинувачували що Українські фонди для Флоти були уживані виключно для Російських справ.

Чотири місячів пізніше, Російський парламент виголосував, 166 до 0, щоби проголосувати Севастополь як членом Російської Федерації. Євгеній Пудовкин, голова спеціальну комісію визначати міжнародний стан Севастополя, визначав що Росія передала владу Криму, але не Севастополя, в 1954. Отже комісія починала міняти конституцію щоби офіційно змінити стан міста. Також, парламентар наказав щоби Росія виключно фінансувала Чорноморську Флоту, і щоби всі Чорноморські моряки віддані до Росії щоб вимагали за одну з'єднену флоту. Це би примусовно дало цілу контролю флоти до Росії.

Щастливо, наступний день Єлцин засуджував ці акції, і казав що проблеми флоти мусуть бути розв'язані делікатно і помало. Російське Міністерство Закордонних Справ теж була сердита, критикуючи що акції парламенту, “...відхиляються від наріпм Президента та Уряду.” Навіть Америка підтримувала України і Єлцина. Американський Амбасадор до України Роман Попадюк казав що Америка пізнає Севастополя як “важлива частина України.”

В Червні 1993, Президенти Леонід Кравчук і Борис Єлцин підписали договір який розділив Флоту на пів, починаючи в Вересні 1993 на три роки. Тоді Україна би

Перший Український
Президент Леонід Кравчук

Російська Дума

Борис Єлцин

продала більшість її флоти до Росії. Також, Кравчук дозволяв щоби наймати Севастополя до Росії, і мати Українську Флоту базовану в поблизнах порт. Але, Росія не хотіла підписати цей договір аж до коли нові Українські президентські елекції відбувалися.

В кінці, Кучма, із східної України і прибічник Росії, виграв проти Кравчука. Також 80% Кримські громадяни голосували за Кучми, а тільки 5% за Кравчука. Це виглядало що переговори між Росії і України би оліпшилися, але напроти сталося. Переговори застрягли на пів та ра року, і ідея бесторонній арбітр (outside arbiter) придумувалося. Президент Клинтон відвідав Києва в Травні 1995, але Росія не погоджувалася до арбітра, і Америка ніколе офіційно не була попрошена.

В Липні 1995, виглядало що було прорива. Обидві сторони погодилися розділити флоту на пів, і Росія тоді би викупила назад 31.7% флоти, щоби в кінці мати 81.7% флоти. Також, Росія би ще отримувала кораблів в Севастополя; оплата би була у форму енергії або боргобе прощання (debt forgiveness). Україна теж би могла уживати частини Севастополя для її флоти тимчасово аж до коли нова Українська база би була створана.

На жаль, роки недовіря в кінці зруйнувало цей Сочі (Sochi or Radisson) Договір. Союз Українських Офіцерів вимагали касування цей договір бо обвинуватували що Кучма за легко здавався до всіх Єлцина прожбів. Російська газета Московкій Комсомолец обвинуватував що Україна хотіла дістати ліпшу і економічну частину флоти, і майбутніст буде хотіти щоби вся арматура працювала правельно. Нова Російська Голова Охорони (Chief Security Official) – Александр Лебед – тоді починав промовляти що Севастополь все було і все буде Російське місто. Так як перед нього, він казав що Севастополь ніколи не було переданне в 1954 із решта Криму.

Севастополь

Знова Російська Дума почало биписати законів щоби скасовувати Сочі Чорноморський Договір, і заявляли що Росія ніколи не буде передати владу Севастополя ніким. Мер (Mayor) Москви, Юрій Лужков, теж промовляв що Севастополь є Російське місто і ніколи не буде даний до України. Чомусь, його слова були дуже звучні в Україні, і Українське Міністерство Закордонних Справ заборонило йому доступу до України і Києва.

Понад п'ять літ перейшло перед тим що Москва і Київ в кінці могли погоджуватися. В 28-ого Травня 1997, Прем'єри Черномурдин (Росія) і Лазаренко (Україна) підписали три міжнародні договори, які (знова) розділили кораблі флоти на пів, і знова Росія потім купила більшість Українських корабель із гришми, щоби зрешто мати біля 80% флоти. Україна мала 44 зброєнні кораблі і 80 додаткові судна, і додатково до Севастополя, мала бази в Донуславі, Феодосії, Ізмаїлі, Мухолайова, Новоозорни, Одеси, Очакова, Чорноморски, та в Євпаторії.

Також, Україна дозволяла Росії наймати місця в Севастополя для її Флоти для 20 літ, за \$93 мільон на рік. Росія не могла тримати білше ніж 25,000 військовики на раз на базах, і не могла зберігати ядерні зброї (nuclear weapons). А найважлише, влада Севастополя буде цілковито України, і Україна теж могла

базувати свою флоту в Севастополі. Українська Рада в кінці ратифікувала ці договори два роки пізніше в 24-ого Березня 1999.

Поза 2000 – Повитримували бурю...але хмари ще круга

Навіть що обидва країни дійшли згоди на цю справу, і велика буря перешла, ще існувало багато напруження, часто закінчуючи в малі бійки коло Севастополя.

В 2002, Кримська Суд прумусував щоб Російська Чорноморська Флота віддала кілька радіонавігаційні системи, військові оглядові об'єкти (survey facilities), і навігаційний маяк (navigation beacon). Суд підтримував Українського служби Генерального Обвинувача (Prosecutor General), яке вимагало кінця Російської нелегальної володіння об'єкти на західній Крим.

Чотири роки пізніше, подібні проблеми знова починалися включаючи маяка, та інших морських інструментів. Міністер Закордонних Справ Борис Тарасюк і Віце-Адмірал Ігор Князь, голова Чорноморської Флоти, оголошували на телевізії що Російці були мішканці і усурпери Української властности. Адмірал Ігор Касатанов, голова Російської Флоти в 1990 роках, сказав що ці споруди не були вкритий в міжкrajових згодах. “Ми по просто про них забули...”

Але найбільша криза не мала нічого до діла із морем або Флоти. В кінці 2005 року, Газпром, Російська урядова газова компанія, почало вимагати щоби Українці платили правдиві ринкові ційни (fair-market prices) для газу і бензини. Це би зростало ційни більше ніж чотири рази ніж їхню теперішню ційну: \$50/1,000 m². Україна хотіла щоби ці зростання протягалися понад п'ять років, яке Росія відмовляла.

Російський Газ

За цього, Ющенко заявив що як би Росія буде така жорстока, токі Україна зростане ренту за Севастополя від \$93 мільйон до \$1.8 більйон на рік. Українські влади казали що пізніший інвентар виставляла що багато зрентовані споруди і оснащення (facilities and equipment) не були згадувані в оригінальної згоди, і за те хотілу новий договір. Теж Україна обвинувачувала що Росія нелігально тримала і уживала 150 гект-акри землі. Російські урядовники заявляли що Росія не буде нічого нове підписати, і теж не буде витягати їхню флоту аж до 2017 – коли теперішній договір кінцявся.

Після чотири дні в Грудні 2005, підчас коли Газпром згасив весь газ до України, договір межа Російські і Українські газові компанії було підписане. Поза тим, дискусії зростати базовні ренти теж скоро оспокуїлися.

Сьогодні, нема багато новин навколо Чорноморської Флоти або Севастополя, але ця тишина все делікатна. Газова сварка в 2005 показала що Україна не товаришує із їхніми сусідами, і турбує з яким швидкість Український уряд ужив Севастополя в справах непов'язаних. Це може установляє торговельну стратегію, яка Україна може уживати (надіємось що ні) у кожную сварку із Росією.

Сказавши це, Україна користується від додаткові \$93 мільйон на рік до урядової каси, і певно не викине Росії перед 2017р. Але, вона теж повідомила Росію що новий договір не буде створений коли цей зкінчиться. За це Росія підготовляється, будуючи нову головну базу над Чорним Морем в Новоросійськ.

В кінці, історія Українських моряків і Чорноморської Флоти є довга і зкомплікована. Вона почалася в Середніх Віках, коли Запорозькі Козаки нападали

на Оттоманську Імперію, і через роками перемінилася до Чорноморської Флоти – один з найсильніших морських-військах в світі. На жаль сьогодні, Українське Морське Військо слабе, і є здебільшого символом. Але, навіть що більшість кораблів старші чим 20 років, Україні не потрібно сильного морського-війська. Більш важніше те що Україна показала світові і сусідові, що вона сильна і самостійна, і що Россія не може більше легко підтасовувати нашу нову країну. Це бачимо в договірях які ставляються прихильно до України. Друге, навіть що мали часи великої напруги, Україна і Россія кожні раз могли вирішитися мирно. І останнє, маєм рік 2017 сподівуватися, коли Українська Чорноморська Флота на перший раз буде справді здійсна і самостійна в Севастополі та в Крими.

Бібліографія

Kuijovyc, V (ed.). "Black Sea Fleet." Encyclopedia of Ukraine. Toronto: University of Toronto Press. 1985. 244-5.

Microsoft. "World Atlas – Map of Black Sea (sea)". MSN Encarta. 2007. [Online] Available http://encarta.msn.com/map_701511186/black_sea.html

"The History of Russian Navy." 1996. [Online] Available <http://www.neva.ru/EXPO96/book/book-cont.html>

Felgenhauer, T. "Ukraine, Russia, and the Black Sea Fleet Accords." Woodrow Wilson School of Public and International Affairs. Princeton University Press. February 1999. [Online] Available <http://www.princeton.edu/research/cases/ukraine.pdf>

"History." Blacksea-crimea.com Ltd. [Online] Available <http://www.blacksea-crimea.com/history1.html>

"Black Sea Fleet (BSF)." Federation of American Scientists. September 7, 2000. [Online] Available <http://www.fas.org/nuke/guide/russia/agency/mf-black.htm>

"Black Sea Fleet." Wikipedia. February 16, 2008. [Online] Available http://en.wikipedia.org/wiki/Black_Sea_Fleet

"Ukrainian Navy." Wikipedia. February 01, 2008. [Online] Available http://en.wikipedia.org/wiki/Ukrainian_Navy

Parrish, M. "Black Sea Fleet." Encyclopedia of Russian History. Gale Group, Inc. [Online] Available <http://www.answers.com/topic/black-sea-fleet>

"Kiev presses for inventory of Russian Black Sea Fleet properties." RIA Novosti. April 5, 2006. [Online] Available <http://en.rian.ru/russia/20060504/47245416.html>

"Ukraine Could Take Hard Line On Crimea Bases". RadioFreeEurope. December 20, 2005. [Online] Available <http://www.rferl.org/featuresarticle/2005/12/031cd8e2-395f-4a76-acfe-21a5af4c6f1a.html>

"Russian fleet loses Crimean facilities." BBC News World Edition. July 14, 2002. [Online] Available <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/2127116.stm>

"Black sea fleet phones cut off over unpaid bill". BBC News World Edition. December 7, 1998. [Online] Available

Socor, V. "Russia's Black Sea Fleet Causes Incident in Ukraine." The Jamestown Foundation. March 29, 2005. [Online] Available http://www.jamestown.org/edm/article.php?volume_id=407&issue_id=3279&article_id=2369489

Socor, V. "Putin's Black Sea Fleet Proposal Testing Ukraine." Black Sea Security Program. November 1, 2006. [Online] Available <http://www.harvard-bssp.org/bssp/publications/124>

Johnson, D. "Russia, Ukraine divide Sea of Azov." CDI Russia Weekly. September 18, 2003. [Online] Available <http://www.cdi.org/russia/274-18.cfm>

Radyuhin, V. "Russia plans Black Sea Naval Base." The Hindu. September 29, 2003. [Online] Available <http://www.hinduonnet.com/thehindu/2003/09/29/stories/2003092902531400.htm>

"Black Sea Fleet's Future in Sevastopol." Channel One, Moscow. April 25, 2005. [Online] Available <http://gw2r.com/art.php?artid=275591&rubid=95&parent=Current+Topics&grandparent>

Kharchenko, S. "Sevastopol: A Port Apart." The Ukraine Observer. Issue 196. [Online] Available <http://www.ukraine-observer.com/articles/196/395> February 29, 2008.

Babich, D. "Demagoguery Comes with a Big Price Tag." CDI Russia Weekly. August 26, 2003. [Online] Available <http://www.cdi.org/russia/270-16.cfm>

Socor, V. "Putin offers Ukraine "Protection" for extended Russian Black Sea Fleet's Presence." The Jamestown Foundation. October 30, 2006. [Online] Available http://www.jamestown.org/edm/article.php?volume_id=414&issue_id=3905&article_id=2371594

"Russian Black Sea Fleet reports attempt to seize its building." RIA Novosti. June 23, 2006. [Online] Available <http://en.rian.ru/world/20060623/49952731.html>